

З питань придбання навчальних посібників звертайтеся за телефонами: (067) 381-82-18; (067) 361-87-67; (067) 361-87-07.
 Відділ реалізації: commerce@litera-ltd.com.ua
 Замовляйте онлайн на litera-ltd.com.ua

Олена Іщенко, Лариса Шевчук

РОБОЧИЙ ЗОШИТ
з української мови та читання

ЧАСТИНА ПЕРША

НОВА
 УКРАЇНЬСЬКА
 ШКОЛА

До підручника для 2 класу
 «Українська мова та читання»
 (Олена Іщенко, Світлана Логачевська)

УДК [811.161.2:37.016](076.5)
I-98

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісією з педагогіки та методики початкового навчання
Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України
(лист Інституту модернізації змісту освіти
№ 22.1/12-Г-796 від 30.07.2019)

Іщенко О. Л.
I-98 Робочий зошит з української мови та читання. 2 клас
(у двох частинах) до підручника «Українська мова та читан-
ня» для 2 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х
частинах) (О. Л. Іщенко, С. П. Логачевська) : Ч. 1 /
О. Л. Іщенко, Л. В. Шевчук. — Київ : Літера ЛТД, 2021 —
64 с.
ISBN 978-966-945-095-1

УДК [811.161.2:37.016](076.5)

ISBN 978-966-945-095-1

© Іщенко О. Л., Шевчук Л. В., 2019
© «Літера ЛТД», 2021

1. Поставте розділовий знак у кінці кожного речення. Позначте
вид речень: розповідне — Р, питальне — П, спонукальне — С.

Я вже вмію плавати. (Р)

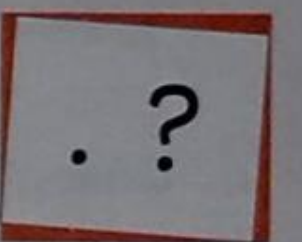
Чи зможеш і мене навчити ()

І мені допоможи, будь ласка ()

Ми сплавлялися річкою Рось ()

Де ти так засмаг ()

Покажи свої фото ()

2. Чим є літо для вас? Закінчіть речення одним словом.

Літо — це

3. Розкажіть, чого чекають діти від другого класу. Запишіть
одне речення про своє бажання. Правильно позначте початок і
кінець речення.

Я хочу... перемагати

гратися

...піти на екскурсію
...цікавих уроків
...змагатися
...веселих книжок

Blank grid for writing a sentence.

«ГАЛОЧКА»

1. Галочка — ім'я героїні. Підкресліть імена. Закресліть слова, які не є іменами.

дівчинка Олена вчителька Пилип

2. Обведіть слово в дужках, яке потрібно вставити в речення. Речення має відповідати змісту оповідання.

Маленькою (цікаво / нецікаво) бути.

Галі купили (портфель / рюкзак).

(Перший / Другий) клас, до мене!

На (сцену / м'янок) вийшов сивий старий директор.

3. Пронумеруйте речення так, щоб вони описували порядок подій в оповіданні «Галочка». Підкресліть речення, у якому йдеться про враження Галочки від школи.

От і школа — з великими вікнами, великим двором.

Галі купили портфель, книжки, зошити, пера і, головне, пенал.

Галю посадили з біленькою Галею.

«От хороше в школі!» — подумала Галочка.

1 Галочці дуже хотілося швидше до школи.

Галя прокинулася о шостій годині.

СТВОРЮЄМО ПЛАКАТИ

1. Порівняйте плакати. Заповніть таблицю. Усно поясніть свою думку.

ПЛАКАТ 1

ПЛАКАТ 2

ПЛАКАТ 1 ПЛАКАТ 2

Чи розкрита тема		
Чи зручно читати		
Чи гарне оформлення		
Чи без помилок написано		

1. Позначте ✓ речення, які відповідають тексту.

- 100 років тому українські землі належали до різних держав.
- Усі українські діти могли навчатися рідною мовою.
- 100 років тому в школі на Волині були такі навчальні предмети: українська мова, німецька мова, «Я досліджую світ» та інші.
- Урок фізкультури називали «руханкою».

2. Порівняйте клас, зображений на світлині, і ваш. Заповніть таблицю (дайте короткі відповіді).

	КЛАС НА СВІТЛИНІ	ВАШ КЛАС
Що є на стінах класної кімнати		
Які парти, скільки дітей сидить за однією партою		
Як одягнені і взуті діти		

1. Ви пам'ятаєте, що слова в реченні пишуться окремо одне від одного? Поділіть рискою речення на слова.

Ми|вчимося|в|другому|класі.
Ялюблюурокфізкультури.
Кожнапорарокумаетримісяці.
Унассьогоднічотириурокичип'ять?

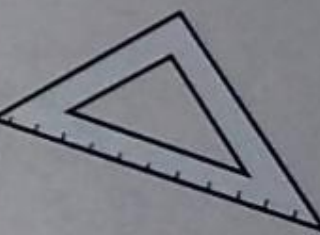
2. У реченнях зникли великі букви і розділові знаки. Виправте помилки.

~~М~~ ~~С~~

мій брат сергій вчиться у третьому класі. він найбільше любить математику щодня брат гуляє з нашим песиком фунтиком а ти маєш брата чи сестру

3. Випишіть питальне речення з вправи 2. Дайте відповідь на запитання.

1. Вставте пропущені букви. Поставте наголос у словах.

Пон ділок, ві торок, с р да,
ч твер, п'ятниц , с бота, н діл .

2. Запишіть назви днів тижня, у яких букви а немає, а звук [а] є.

3. Який день тижня у школі ви любите найбільше? Запишіть його назву і ваш розклад уроків у цей день. Уроки пронумеруйте.

1. З'єднайте лінією слово або вислів із його значенням.

Кіт у мішку невелике село, розташоване поблизу більшого, або частина великого села

Носити решето з водою невідомо що

Присілок марнувати час

2. Обведіть слово або слова в рядку, що римуються з виділеним. Порада: спочатку поставте наголос у всіх словах.

Тижня..... цуценя..... дивовижна..... кишенья.....
Гірку..... шкірку..... голку..... дірку.....
Середою..... водою..... крейдою.....молодою.....
Зраділі..... голодні..... неділі..... умілі.....
Субота..... висота..... хата..... робота.....
Працю..... браться..... горобцю..... холодцю.....
Мандрує..... поливає..... купує..... готує.....

«УРОК ПРЕДМЕТІВ»

1. Підкресліть слово в дужках, яким потрібно закінчити речення.

«Урок предметів» — це (вірш / казка / оповідання).

2. З'єднайте лінією початок і кінець слів. Запишіть за зразком. Усно поясніть значення утворених слів.

а) му	завр	а) мушля
б) ме	вант	б)
в) дино	шля	в)
г) суве	ню	г)
г) сер	лет	г)
д) ске	нір	д)

3. Чиї це слова? Знайдіть відповідь у тексті і запишіть імена.

Blank grid for writing names.

СКЛАДАЄМО РЕЧЕННЯ

1. Пронумеруйте слова в рядках, щоб вийшло речення. Одне речення запишіть. Позначте вид речень: розповідне — Р, питальне — П, спонукальне — С.

5 3 1 6 2 4
 небезпечних до Не речей! приносьте школи (С)

урок. Це чудовий був ()

просила зброю? принести Вчителька ()

Blank grid for writing the sentence.

2. Закінчіть речення. Який розділовий знак ви поставите в кінці речення? Розкажіть, де можуть бути розміщені ці заборонні знаки.

Заборонено

Blank grid for writing the sentence.

ДІАЛОГ І МОНОЛОГ

1. Прочитайте діалоги з українських народних казок. Який знак пропущений перед кожною реплікою? Дopiшіть його. Обведіть розділовий знак у дужках, який потрібно поставити в кінці кожного речення.

Позначте, комy належать репліки: зайчику (З), собаці (С) та ін.

С Гав-гав-гав (. ? !) Чого, зайчику, плачеш (. ? !)
Як же мені не плакати (. ? !) Була в мене хатка луб'яна, а в лисиці — крижана (. ? !) Прийшла весна, лисиччина хатка розтанула (. ? !) Попросилася вона до мене переночувати, та мене й вигнала (. ? !)

Гав-гав-гав (. ? !) Тікай, лисичко, геть (. ? !)
Як вискочу, як вистрибну, полетить клоччя в усі закутки (. ? !)

Що ти таке (. ? !)
Я — пан Коцький (. ? !)
Будь ти мені за чоловіка, а я тобі за жінку буду (. ? !)

Кізонько моя мила, кізонько моя люба (. ? !)
Чи ти пила, чи ти їла (. ? !)
Ні, дідусю, я й не пила, я й не їла: тільки бігла через місточок та вхопила кленовий листочок, тільки бігла через гребельку та вхопила водиці крапельку (. ? !)

«ДИВНИЙ ЗВІР»

1. Обведіть слова, які описують, де відбуваються події у вірші. шкільний клас хлопчикова оселя подвір'я
2. Прочитайте визначення. Доберіть відповідне слово / словосполучення з рамки.

звести нанівець безладдя шухляда блокнот

Книжка або зошит для записів, нотаток і т. ін. з відривними аркушами.

Чотирикутна висувна коробка для зберігання дрібних речей у столі, шафі.

Знищити; зменшити до повного знищення.

Відсутність порядку.

3. Якою має бути людина, щоб у неї завівся дивний звір? Запишіть коротку відповідь.

1. З'єднайте слова з вірша Галини Кирпи «Шпаки і шпаченята» з їхнім значенням.

цяпає

що не крок

додолу

лє б'є
крапає

ніде де-не-де
скрізь, усюди

догори донизу
уперед

2. Знайдіть у вірші Галини Малик «Неслухняний дощик» рими до слів.

Дошиха

Синочку

Пошила

3. Випишіть кілька ознак осені з вірша Валентина Бичка «Непомітно з'явилася осінь».

1. Пронумеруйте частини тексту так, щоб вийшла розповідь. Підкресліть слова, близькі за значенням. Спишіть зачин.

РЕКС

- Рекс став справжнім вартовим нашого будинку.
- До нашого будинку прибився пес. Він був худий і змучений.
- Ми назвали його Рексом і щодня годували собаку.

2. Поставте розділові знаки в кінці речень. Допишіть репліки в діалог.

— Оленко, що ти зараз читаєш

— Про що ця книжка

1. **Визначте**, у скільки груп можна об'єднати подані слова. **Запишіть** слова однієї групи за абеткою.

Дунай, Харків, Ткачук, Канів, Тиса, Путивль, Даниленко, Рось, Мельник, Одеса, Барабаш, Інгул.

2. **Обведіть** правильну назву букви.

Х ха хе

Р ер ре

Л ел ле

Ц ца це

К ке ка

Ч ча че

3. **Пронумеруйте** слова кожної групи за абеткою, беручи до уваги другу букву в слові. **Назвіть** кожну групу одним словом.

3 1 2
Апельсин, абрикос, ананас — _____

Горобець, грак, галка — _____

Бук, береза, баобаб — _____

1. Який словник обрати? **Покажіть** стрілкою.

д^ие^ректор

планета — це

духмяний

водоспад — це

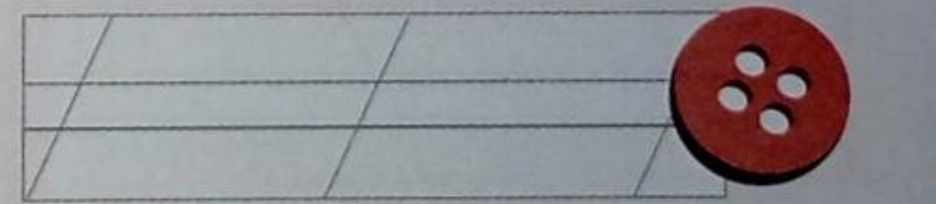
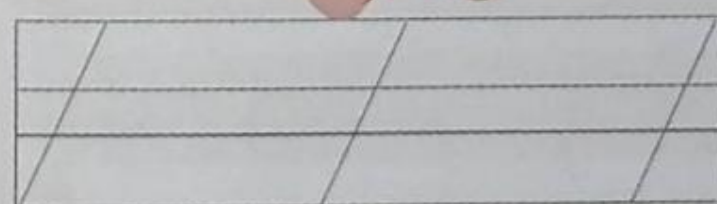
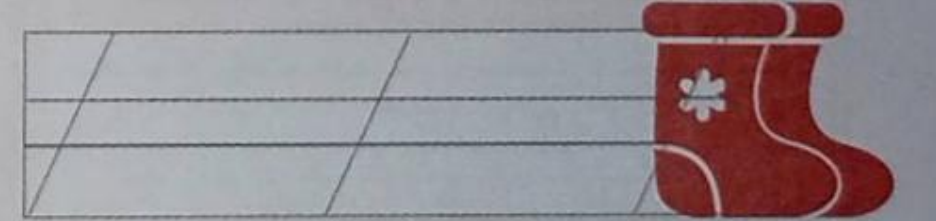
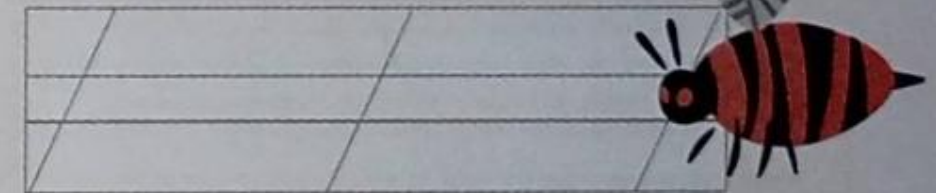
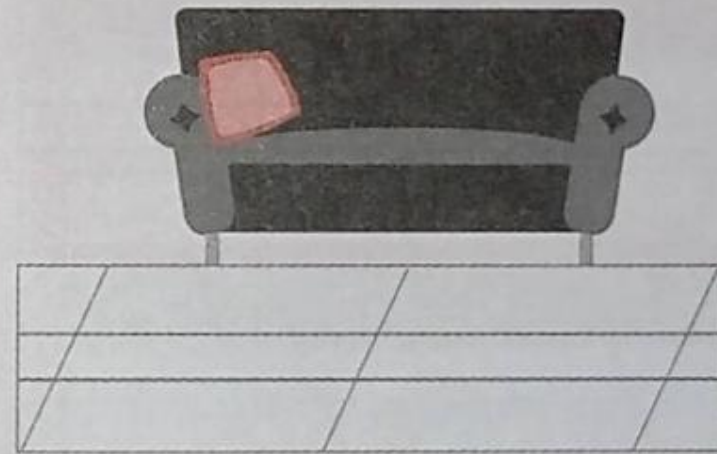
ноу^тд^бук

козаки — це

Орфографічний
словник показує,
як правильно
писати слова.

Тлумачний
словник
пояснює
значення слів.

2. **Підпишіть** малюнки. **Перевірте** себе за орфографічним словником.

«ХЛОПЧИК-БРЕХУН, СЕЛЯНИ І ВОВК»

1. Позначте твердження, які відповідають байці, є фактами — Ф. А твердження, які є думкою, припущенням — Д.

- Хлопчику було нудно.
- Хлопчик пас овець.
- Селяни були жорстокі.
- Не можна змушувати дітей працювати.
- Вовк загриз отару.

2. Підкресліть речення, у якому висловлена головна думка байки.

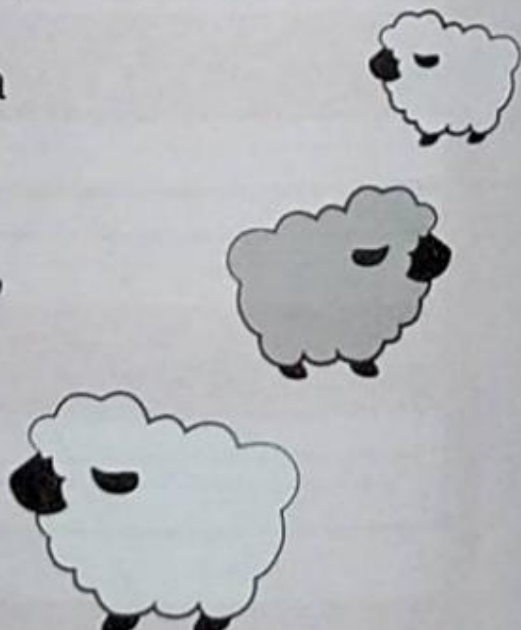
- Не можна брехати.
- Тому, хто збрехав, більше не повірять.
- Не довіряйте людям — вони можуть обдурити.

3. Як треба переставити частини тексту, щоб вийшла розповідь? Позначте зачин — З, основну частину — О, кінцівку — К.

- І вовк загриз усю отару.
- Раз у раз видирався він на пагорб і кричав: «Допоможіть! Вовк!»
- Набігали селяни — і бачили, що він їх обдурив.
- Якось і справді з'явився вовк. Хлопчик почав кричати, але ніхто йому не повірив і не прийшов на допомогу.
- Був собі хлопчик, який пас овець.

4. Вставте пропущені букви. Знайдіть слова в тексті і перевірте себе.

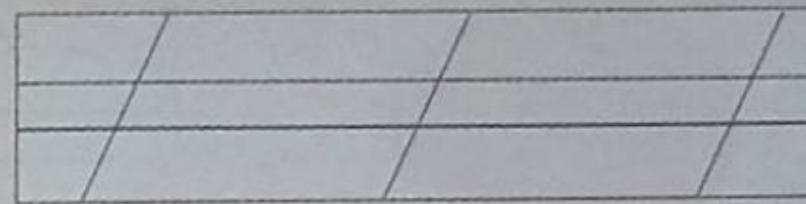
С ляни, хлопч к, вид рався,
пр йшов, бач ли.

СКЛАД. ПЕРЕНОС СЛІВ ІЗ РЯДКА В РЯДОК

1. Закресліть сполучення букв, що не є складами. Запишіть слово, що утворилося.

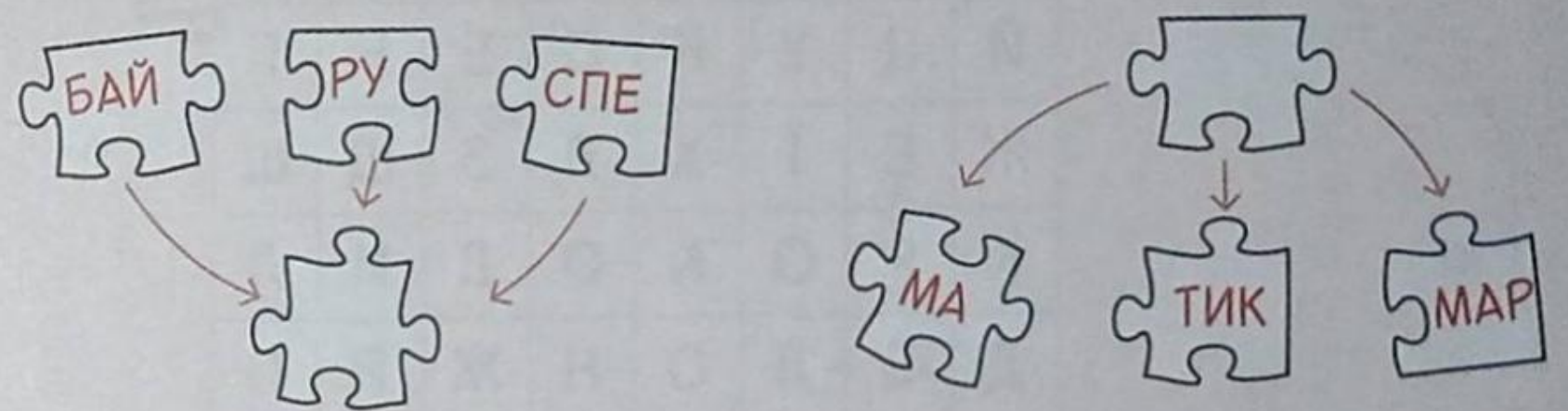
ПО КР ЛЬ СМІ ШК СП ШКА НН

2. Спочатку замалюйте олівцем букви, що позначають голосні звуки. Потім поділіть слова на склади.

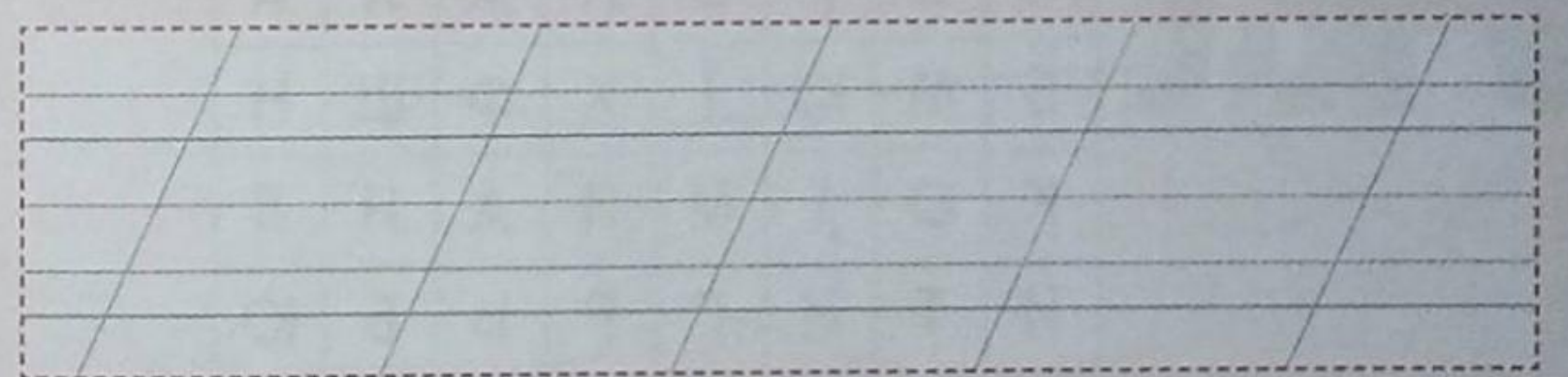
Робот, робота, робітник,
працювати, склад, складати.

3. Додайте один склад, щоб утворилося нове слово.

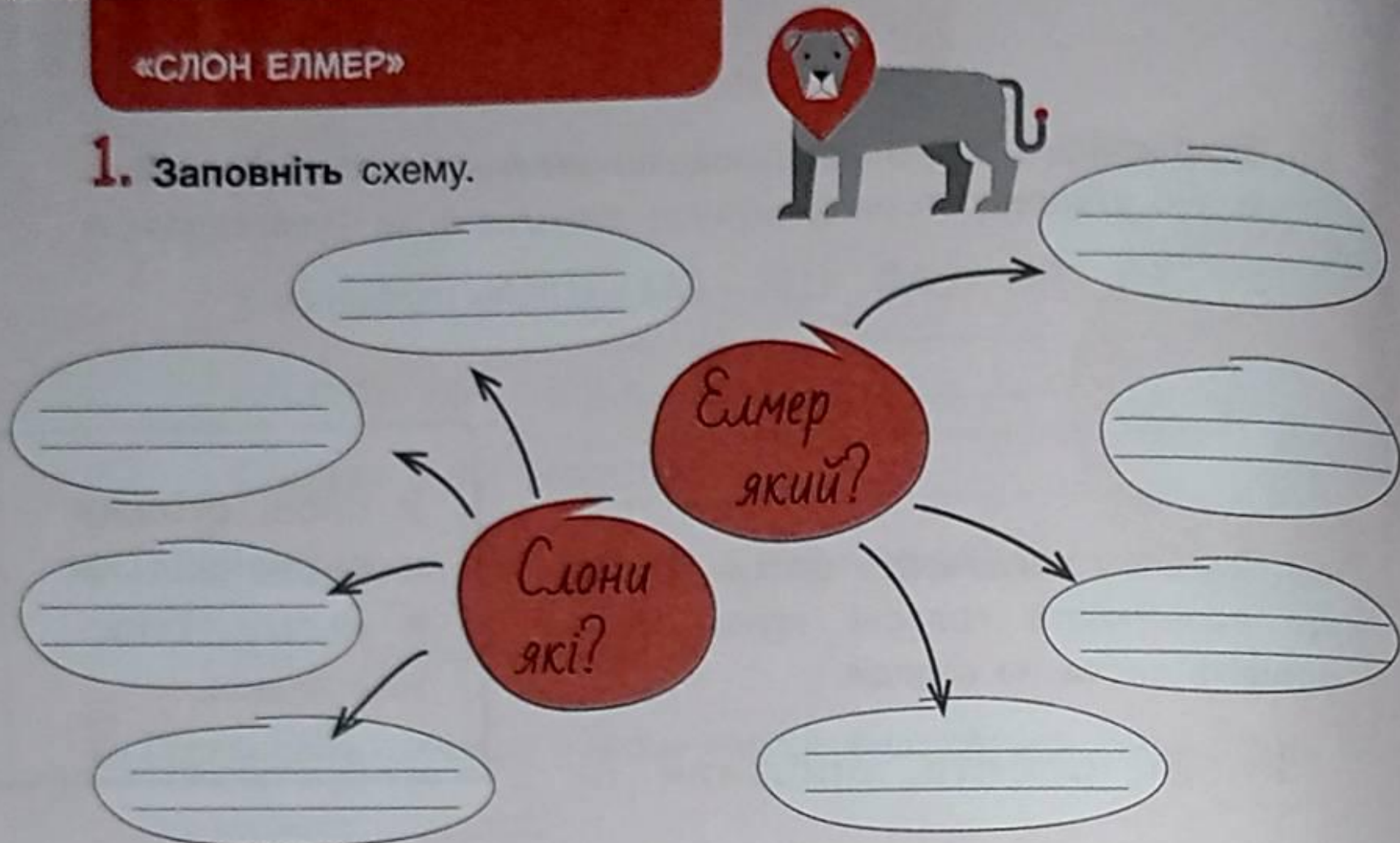
4. Закресліть у кожному слові один склад так, щоб утворилося нове слово. Запишіть нові слова, поділяючи їх для переносу.

Болото, весело, поїздка, корабель, касир.

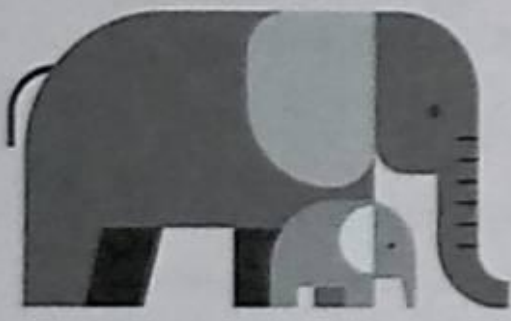

У слові **стільки** складів, **скільки** в ньому голосних звуків.

1. Заповніть схему.

2. Знайдіть назви тварин, які згадуються в оповіданні. Зафарбуйте різними кольорами.

Й	Ц	У	К	С	Е	Н	Г
Ж	Є	Ї	Х	Л	З	Щ	Ш
К	Р	О	К	О	Д	И	Л
Д	Б	Л	О	Н	Ж	Р	П
Л	Е	В	А	В	И	І	Ф
Я	Г	Ч	С	И	Р	Т	Ь
Ч	Е	Р	Е	П	А	Х	А
Б	М	Ю	Ї	Х	Ф	Щ	Н
К	О	І	М	Й	А	Н	Л
И	Т	И	Г	Р	Ь	Б	Ю

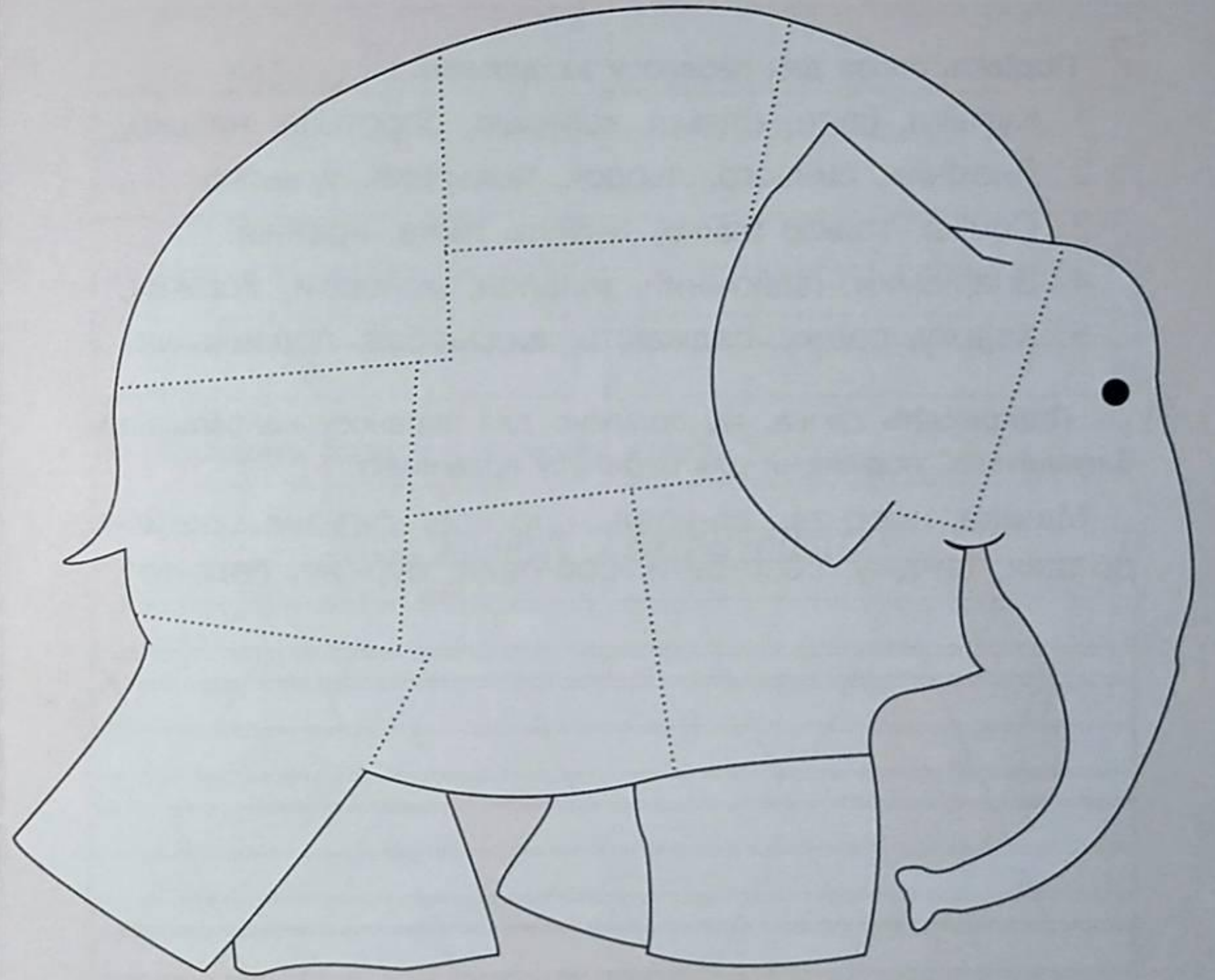

1. МОЛОДИЙ і СТАРИЙ — це слова з протилежним значенням. Запишіть слова, що мають протилежне значення до поданих.

Низький, товстий, веселий.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Кожен із нас, як і слон Елмер, — особливий. Напишіть про себе в кожній комірці малюнка: Які ви? Що любите, а що ні? Про що мрієте?

ПЕРЕНОС СЛІВ ІЗ РЯДКА В РЯДОК

1. Уявіть, що ви святкуєте День Елмера. У який колір ви себе розмалюєте? Чому? **Напишіть.** Над кожним словом **зазначте** кількість складів.

2. **Поділіть** слова для переносу за зразком.
- Куль|ка, їд|те, сті|льці, коза|цькі, боро|тьба, низь|ко.
 - Льот|чик, синь|ого, льод|ок, поль|овий, у нь|ого.
 - Сой|ка, гай|ка, бай|ка, ліній|ка, лій|ка, край|ній.
 - Зна|йомий, під|йомний, міль|йон, май|оріти, йор|жик.
 - Хо|джу, рад|жу, саджа|ють, видз|ьобав, подз|енькує.

3. **Підкресліть** слова, які поділено для переносу неправильно. **Запишіть** їх, поділяючи для переносу правильно.

Ма-йка, шор-ти, сл-ьози, адр-еса, гуд-зик, ра-йон, до-щик, си-джу, сьор-бати, бой-овий, бур-'ян, паль-то.

«БУЛИ СОБІ ДВА БРАТИ»

1. **Підготуйте** розповідь про братів-піратів. Для цього **випишіть** слова — назви ознак та слова — назви дій, які стосуються героїв.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ:
браті (багато),
але 2, 3, 4 бр^ати.

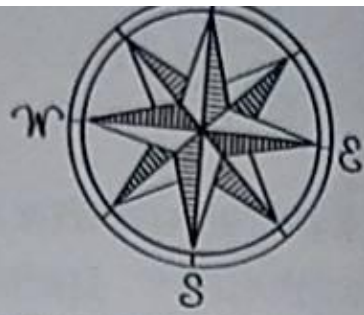
БРАТИ-ПІРАТИ

які?									

2. **Складіть** поради для героїв вірша.

ГОЛОСНІ ТА ПРИГОЛОСНІ ЗВУКИ

1. Прочитайте текст. **Доберіть** заголовок. **Вставте** пропущені букви.

Один із головних символів піратів — прапор з черепом л[]дини і кістками. Його називали «Веселий Роджер». Єдиного піратського прапора не було. На де[]ких зображали череп з кістками, на інших — череп і піскові[] годинник (натяк, що час спливає), на третіх — череп, серце і кинджал, на четвертих — руку із []аблею.

Пірати не плавали під піратськими прапорами. Вони використовували прапори різних країн. Наприклад, атакуючи іспанців, пірати могли підняти англійський прапор, бо Іспанія та []нглія воювали. Або ж — «зручний» прапор, щоб швидко втекти від сил[]нішого ворога.

«Веселого Роджера» іноді піднімали в момент атаки на корабель — щоб зал[]кати.

2. Заповніть таблицю.

Слово	Букви	Звуки	Голосні	Приголосні
Іспанія	7	8	4	4
серце				
корабель				
Англія				
кинджал				
натяк				

ПОЗНАЧЕННЯ М'ЯКОСТІ ПРИГОЛОСНИХ

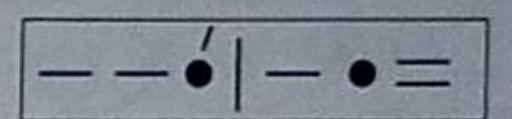
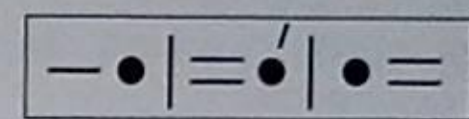
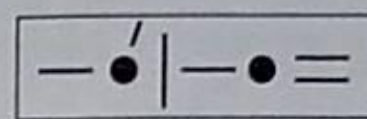
1. З'єднайте слова зі звуковими схемами.

неділя

будень

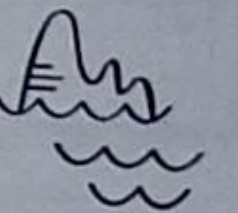
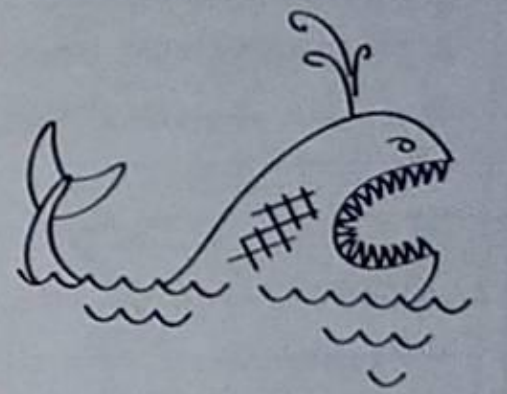
трутень

будить

2. Прочитайте вірш Галини Малик. **Підкресліть** букви, що позначають м'якість попереднього приголосного. **Обведіть** слова, у яких є приголосний, що завжди м'який.

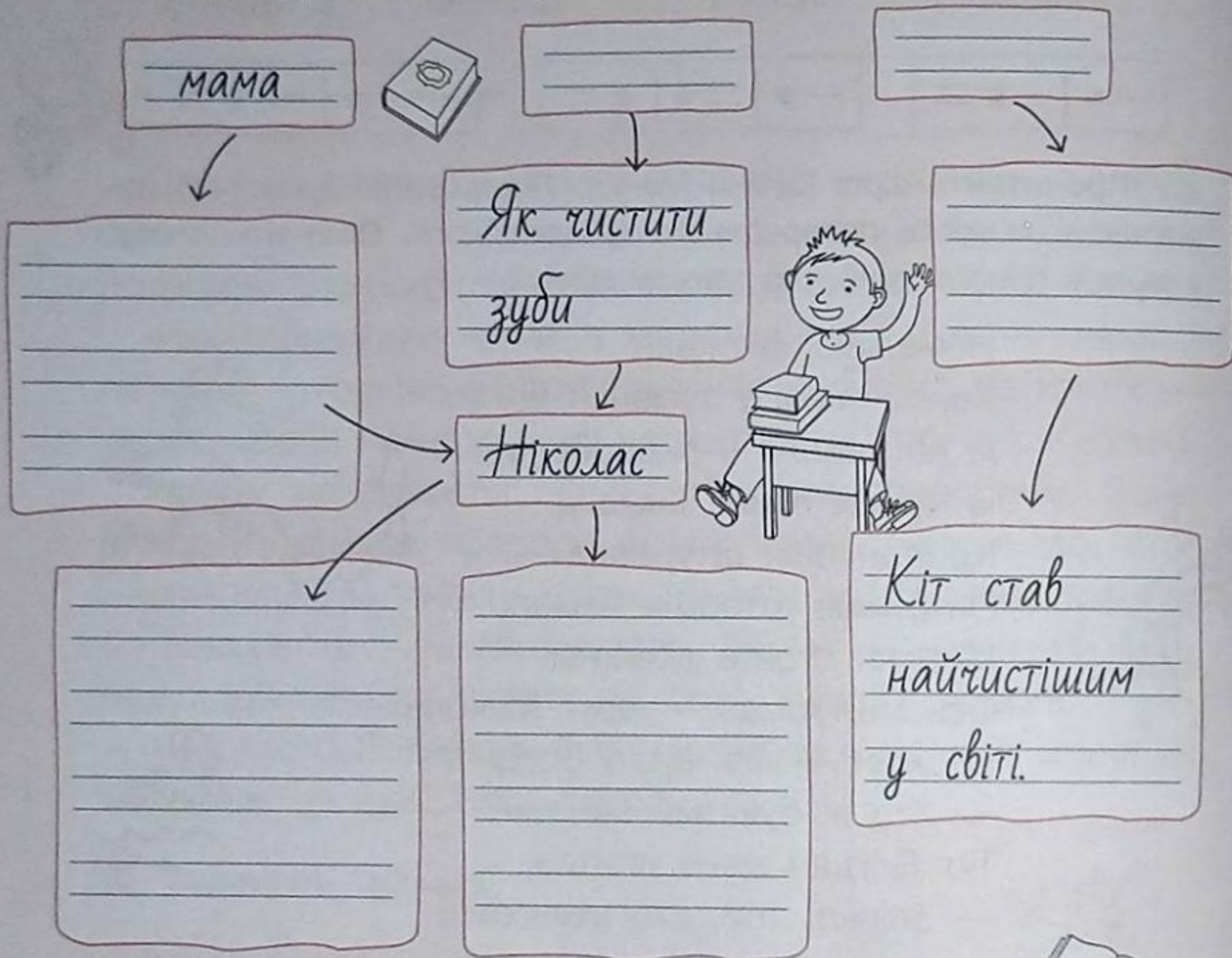
Намалюю: в океані
Хвилі, скелі у тумані,
А на хвилях — корабель
Із чужих пливе земель.
Капітан біля штурвала —
Витримав штормів немало.
Моряки стоять довкола:
Ось і штурман — друг Микола.
Боцман — мій сусід Богдан.
— Хто ж бувалий капітан? —
Тут Богдан мене спитав.
— Звісно: той, хто малював!

3. Зберіть, прочитайте і **запишіть** слова.

1. Пригадайте, які книжки давали Ніколасу. Які це мало наслідки? Доповніть схему.

2. Що, на вашу думку, потрібно для того, щоб почуватися щасливим читачем? Напишіть.

На **тітульній** сторінці, або **тітулі**, зазначено назву книжки, імена її автора, ілюстратора та назву видавництва. У **змісті** книжки перелічено назви розділів, частин тощо і вказано, на яких сторінках вони розміщені.

1. Ознайомтеся з титулом і змістом книжки. Потім закінчіть речення.

Валентина Каменчук ЧОМУ ВЕДМЕДИК ЗАЖУРИВСЬ? Збірка віршів для дітей Художник Олександр Кошель Київ «Веселка»	ЗМІСТ Мову рідну, слово рідне.....3 Чому ведмедик зажурився?...4 Розмова з кленом.....6 Сніданок.....7 Новосілля у лиса.....8 Жук-рогач.....10 Черевики.....11 Майстер.....13 Весела криниця.....15 Розмова з кленом.....16
--	--

Назва книжки

Її створили у видавництві

Книжку написала

Ілюстрації намалював

На сторінці 13 вірш

1. Про кого йдеться? **Запишіть**, скориставшись словами в рамках.

кінь

кішечка

цуценя

Мишка

їжачок

І добрий, і темний —

Рада-радісіньке —

Я не свійська, а дика —

Радий-радісінький, аж гривою трясє —

Рада-радісінька, хвостиком вертить —

2. Чи все в казці є вигадкою? **Напишіть** літеру П в дужках біля тих речень, що описують події, які могли статися насправді.

Хлопчик цуценя гладить. ()

Кішечка хвостиком вертить і муркоче. ()

Диких не гладять, їх бояться. ()

Їжачок запросив Мишку до себе в гості. ()

3. А як би ви відповіли на запитання: «Чому їжачка ніхто не гладить?». **Напишіть**.

Blank writing area for task 3.

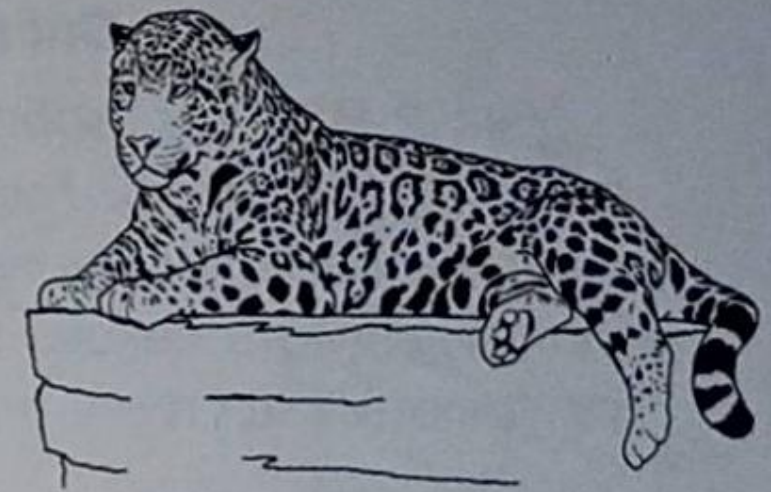
1. Назвіть букви. **Об'єднайте** їх у дві групи так, щоб в одній було 4 букви, а в другій — 6. Усно **поясніть**, як ви міркували.

Ю, А, И, Ї, Е, Є, Я, О, У, І.

Blank writing area for task 1.

Blank writing area for task 1.

2. Прочитайте опис ягуара. Над буквами Я, Ю, Є, Ї **надпишіть**, скільки звуків вони позначають.

Ягуар належить до родини котячих. Має м'язисте і могутнє тіло, велику голову, короткі ноги. Густе коротке хутро особливого забарвлення — від яскраво-рудого до піщового кольору. На шкурі тварини є чорні плями різноманітної форми.

3. **Запишіть** одне запитання до тексту завдання 2.

Blank writing area for task 3.

Діаграма

допомагає швидко порівняти кілька величин.

1. Уважно прочитайте текст. Підкресліть, хто яким видом спорту займається.

Спортсмени з 2-В

Учні 2-В класу люблять спорт. Максим і Ліда займаються гімнастикою. Андрій, Роман, а також сім дівчаток уже два роки ходять на плавання. Ігор, Антон, Борис та Ілля відвідують секцію карате. Шестеро хлопчиків з класу грають у футбол. Інна вчиться грати в теніс.

2. Складіть діаграму до тексту.

Спортсмени з 2-В

1. Прочитайте вірш Валентини Каменчук. Вставте пропущені букви. Підкресліть слово, у якому звуків менше, ніж букв.

ЗАЙЧИКОВІ ВУХА

Сі□, ві□, завіва
Снігом завір□ха,
А у зайчика, хоч плач,
Дуже змерзли вуха.

Він і вал□нки узув,
І вд□гнув кожуха,
А з-під шапки, ну, хоч плач,
Виглядають□вуха.

— І чого ти зажурився? —
Цокотят□синички.
— Ти б собі вдягнув на вуха
Теплі рукавички!

2. Запишіть за абеткою назви одягу і взуття, які згадуються у вірші.

3. Випишіть такі два слова, щоб в одному з них буква Ю позначала один звук, а в іншому — два.

1. Хто є хто? Презентуйте героїв оповідання.

Онисько	—	вуж, мрійник і фантазер.
Одарочка	—	
Евридика	—	
Кузя	—	
Джек	—	

2. Уявіть, що ви опинилися на городі, де живе вуж Онисько з друзями. Напишіть, що ви бачите.

1. Вставте, де потрібно, пропущені букви.

Зіл[]я, сіл[]ю, кул[]я, Гал[]я, мал[]я, бадил[]я,
знан[]я, н[]явчати, пан[]янка, лист[]я, сміт[]я,
порос[]я, волос[]я, колос[]я, гус[]я.

2. Випишіть із вправи 1 три слова з подовженими м'якими приголосними, поділяючи їх для переносу по-різному.

3. Допишіть частини слів.

Diagram showing boxes for word completion with arrows pointing to suffixes: ння, сся, ття, ля. Includes an illustration of a wheelbarrow with a sunflower.

Апостроф використовують, щоб позначити на письмі роздільну вимову.

1. Прочитайте слова мовчки. Знайдіть місце, де треба поставити апостроф. Поставте його. Підкресліть букви, перед якими стоїть апостроф.
 Пю, сімя, девять, дерев'яний, кур'єр, компютер, підїзд.

2. Прочитайте. Підкресліть слова з апострофом. Усно поясніть, чому виділені слова пишуться без апострофа.

Ще в давні часи люди об'єднували групи зірок у сузір'я, щоб легше **орієнтуватися** по **зор'яному** небу. Різні народи виділяли різні сузір'я і давали їм свої назви — героїв, тварин, рослин і речей.

Зірки в сузір'ях розташовані в космосі на великих відстанях одна від одної. Однак нам з планети Земля здається, що вони близько одна до одної.

3. Закресліть слова, які не можна переносити з рядка в рядок. Решту **випишіть** і поділіть для переносу.

М'ячик, п'ять, п'ята, б'ють, ім'я, хлоп'я, в'єш, пір'їна.

Апостроф при переносі не відокремлюють від попередньої букви: бур'-ян.

1. Позначте ✓, де відбувається дія оповідання.

- В інтернет-кафе
 На пляжі
 У місті

2. Мама покарала близнят. Чому? **Поміркуйте**, що Куба і Буба мали робити, а що ні — щоб не сталося неприємностей.

ЩО МАЛИ РОБИТИ БЛИЗНЯТА

ЧОГО НЕ МАЛИ РОБИТИ БЛИЗНЯТА

ЛИСТИ ТА ІНШІ ПОВІДОМЛЕННЯ

1. Підпишіть частини листа, використавши слова з рамки.

звертання
основна частина
дата
підпис
чемне закінчення

2

Сергійку!

Чула, що ти переміг у змаганнях з плавання. Пишаюся тобою. Як ти дивишся на те, щоб у суботу піти в кафе поїсти морозива?

21.09.2021

1 дата

3

З любов'ю

бабуся

5

4

2. Напишіть листа у відповідь або самостійно виберіть, кому і про що написати.

1

2

3

4

5

ПІДПISУЄМО КОНВЕРТ

1. Позначте ✓ адресу, яка написана неправильно.

Романюк Ольга
вул. Авіаційна, 5
м. Кременчук,
Полтавська обл.
39628

79035
м. Львів
вул. Бузкова, 7
Петрик Ігор

2. Прочитайте. Заповніть пропуски.

У Давній Греції і Давн...ому Римі послан...я часто писали на воскових табличках. Їх складали лиц...овим боком одна до одно... і перев...зували мотузкою. На мотузці ставили печатку з воску або суміші глини з воском.

П...ть тисяч років тому в Месопотамії (територія сучасного Іраку) обпалені глин...ні таблички-«листи» обмазували глиною і ще раз обпалювали. Щоб прочитати листа, треба було акуратно розбити «конверт».

Перші схожі на сучасні конверти з...вилися два століт...я тому в ...нглії.

3. Запишіть запитання до тексту. Почніть його одним з таких слів: ЯК, КОЛИ, ДЕ.

Grid for writing questions.

1. *Степанко* — це зменшувально-пестлива форма імені *Степан*. Утворіть зменшувально-пестливі форми від поданих слів.

- Озеро — _____
- Ведмідь — _____
- Трава — _____
- Груша — _____
- Лице — _____
- Соловей — _____

2. Що трапиться, якщо травичка не знатиме рідної мови? Як це пояснює бабуся? З'єднайте частини речень.

Діброва ●	☐ не зацвітуть
Сонечко ●	☐ не впізнає
Квіти ●	☐ не загуде
Соловейко ●	☐ не засвітить
Вітер ●	☐ не защебече

3. Як ви розумієте вислів «любити рідну мову»? Закінчіть речення.
Любити рідну мову — це:

1. Підпишіть тексти, використавши слова з рамки. Поставте наголоси у всіх словах лічилки. Вивчіть її напам'ять. Біля загадки намалюйте відгадку. У закличці підкресліть слова, у яких букви **а** немає, а звук [а] є.

- лічилка
- забавлянка
- загадка
- закличка

Ластівко-ластівко,
На тобі веснянки,
Дай мені білянки.

Аки-маки, таки-паки,
Завелися в річці раки.
Стали раки воду пити —
Ти виходь, тобі водити.

Їде, їде пан, пан,
На конику сам, сам,
А за паном хлоп, хлоп,
На конику гоп, гоп.

Згорнеш — клинець,
розгорнеш — млинець.

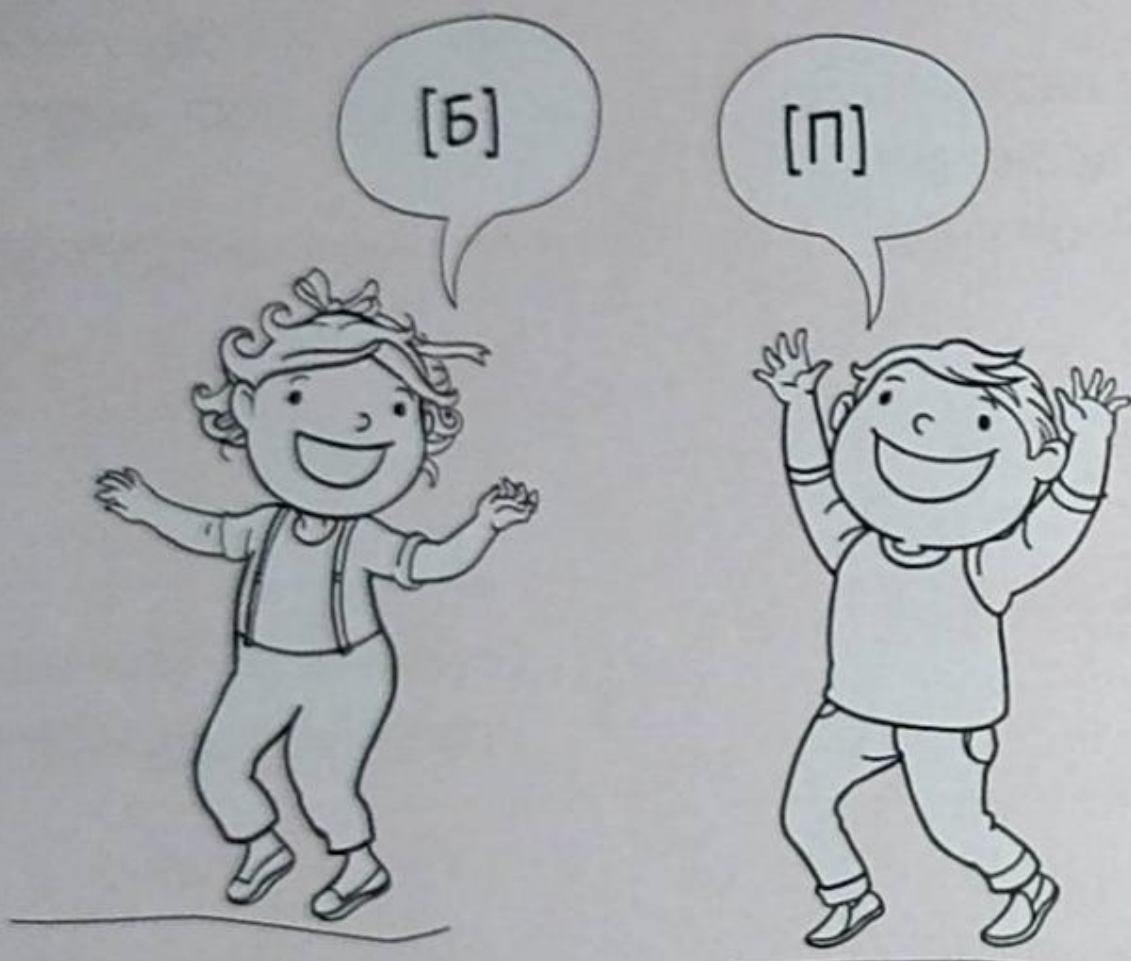
ДЗВІНКИ ТА ГЛУХІ ПРИГОЛОСНІ ЗВУКИ

1. Доберіть пари.

Дзвінкі	[б]	[д]	[]	[]	[]	[ж]	[]	[г]	[дж]	[]	[дз']
Глухі	[]	[]	[г']	[с]	[с']	[]	[х]	[]	[]	[ц]	[]

2. Доповніть правила гри, у яку грають діти. Зіграйте в парі в цю гру.

Один учень називає _____ приголосний звук, а інший — парний _____.

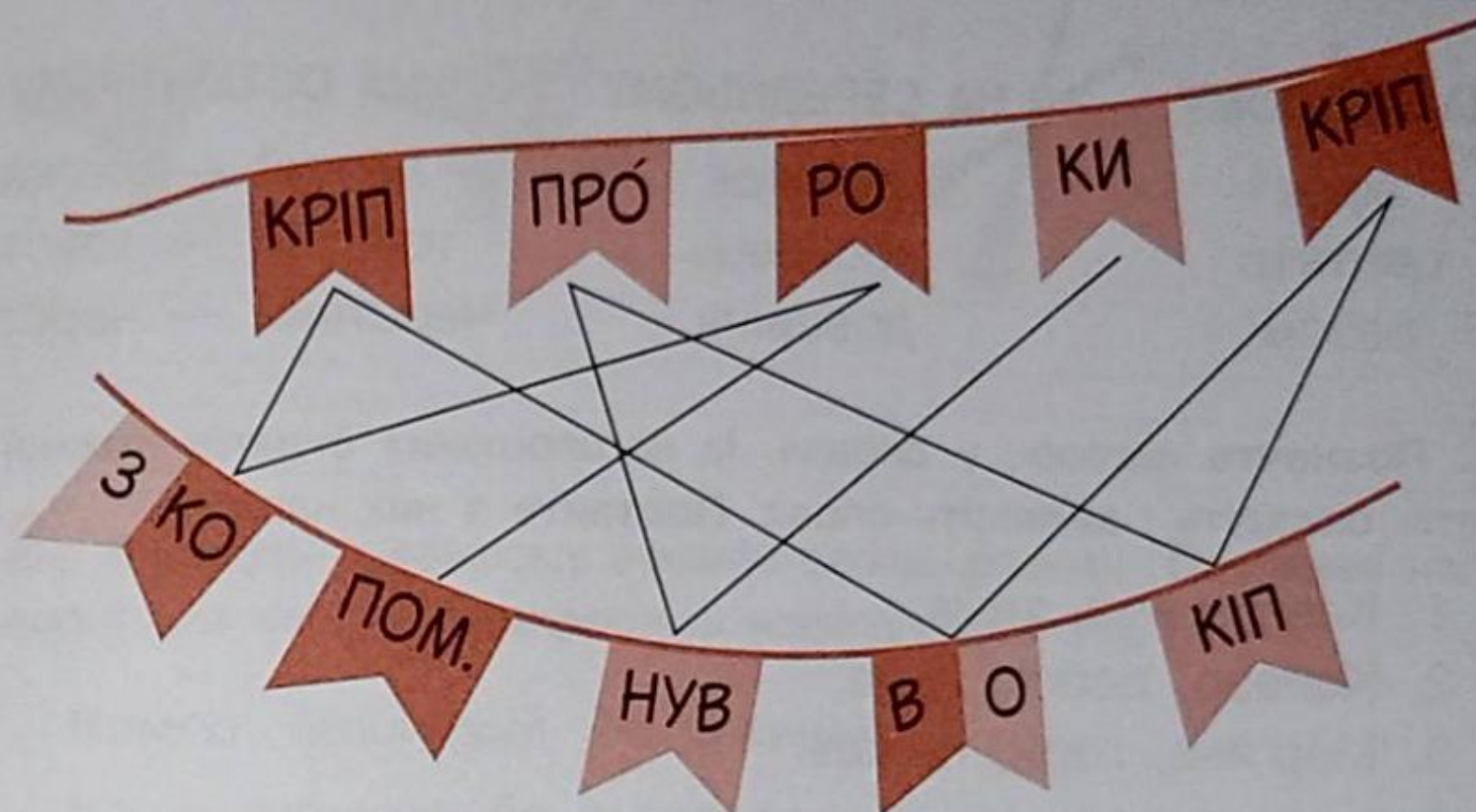

3. Підкресліть у вірші Ігоря Січовика букви, що позначають дзвінкі приголосні перед глухими або в кінці слова (їх має бути 5). Прочитайте діалог, чітко вимовляючи слова.

— І чому це ти, стоніжко, не виходиш грати в сніжки?
 — Доки взую я сто ніг, то розтане зовсім сніг.

СКОРОМОВКИ-СПОТИКАНКИ

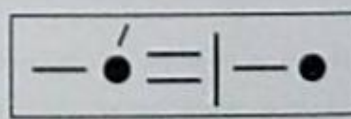
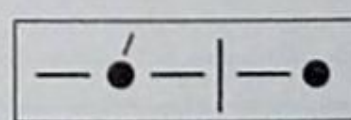
1. Прочитайте скоромовку. Запишіть її. Підкресліть букви, що позначають дзвінкі приголосні звуки.

2. Вставте, де потрібно, пропущені букви у скоромовку. Обведіть букви, що позначають глухі приголосні звуки.

Син..ку, принеси син..ку. Принеси син..ку, Васил..ку!

3. Доберіть зі скоромовки (завдання 2) слова до схем.

НАГОЛОС

1. Поставте наголос у кожному слові на вказаних складах. Запам'ятайте, як правильно вимовляти ці слова.

НА ПЕРШОМУ

вірші
центнер
разом

НА СЕРЕДНЬОМУ

добуток
косинець
довідник

НА ОСТАННЬОМУ

легкий — легка
товстий — товста
черствий — черства

2. Позначте наголос у словах. Із наголошених складів кожної групи складіть і запишіть слова. Поставте в них наголос.

- Кава, рама, тема.
- Колесо, робот, нова.
- Мар'яна, гори, педалі.

3. Змініть слова так, щоб вони позначали багато предметів. Запишіть їх. Позначте наголоси (зверніться до орфографічного словника).

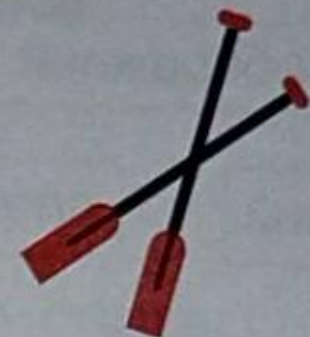
Зразок. Лялька — лялькі.

Заєць, загадка, нитка, олень.

НЕНАГОЛОШЕНІ [Е], [И]

1. Підпишіть малюнки. Поставте наголос у словах. Підкресліть ненаголошені [е], [и].

2. Знайдіть у кожному реченні слова-«родичі». Поставте наголос у цих словах. Підкресліть ненаголошені [е], [и].

Компот вишневий, бо з вишні.

Каша гречана, бо з гречки.

Пиріг медовий, бо з меду.

Гілки вербові, бо з верб.

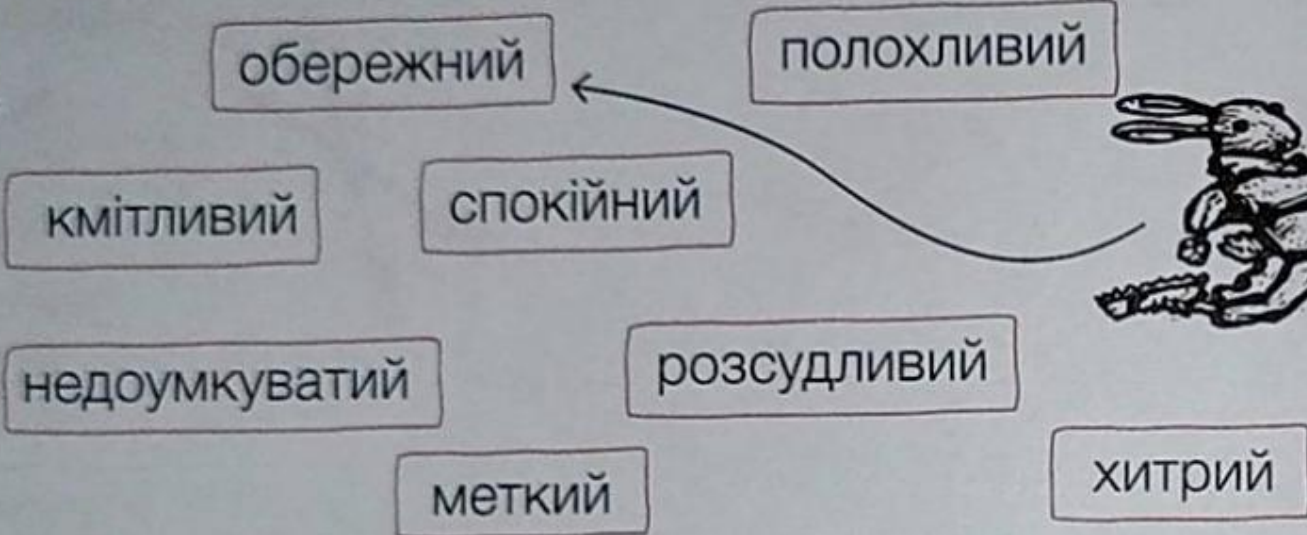
День спекотний, бо спека.

3. Доповніть речення словами — назвами ознак з попередньої вправи. Спишіть доповнені речення. Обведіть слово, у якому менше звуків, ніж букв.

Я люблю ... суп, ... кисіль і ... пряники.

«БРАТЧИК ЛИС І БРАТЧИК КРОЛИК»

1. Виберіть слова-ознаки, які описують Кролика і Лиса.

2. Порівняйте головних героїв казок «Зайчикова хатка» та «Братчик Лис і Братчик Кролик».

	Зайчик	Братчик Кролик
Спільне		
Відмінне		

	Лисичка	Братчик Лис
Спільне		
Відмінне		

ПЕРЕВІРЯЄМО, ЩО ВМІЄМО І ЗНАЄМО

1. Прочитайте вірш Грицька Бойка. Виправте помилки (ix 7).
Поставте наголоси у всіх словах вірша.

Мне хустинку у руці,
Гірко плаче віра:
— В мене пять було стілців,
А типер — чотири.
Взявся братик рахуват:
— Один, два, три, чотири... п'ят!
Віро, плакати облиш,
Ти ж на пятому сидиш!

2. Випишіть з вірша слова, які не можна поділити для переносу.

3. Вставте, де потрібно, пропущені букви. У першому реченні підкресліть букви, що позначають глухі приголосні звуки.

Розцвіли червоно маки-маченята,
І розкрили чорні денця-очен_ята.
У степу гуляють_ подружки-дівчата,
У вінок влітають маки-маченята.
Розпустились маки — ст_пове багат_я,
От якби ті маки — та мені на плат_я!

Варвара Гринько

1. Знайдіть у вірші «Народження» Марії Пригари слова — назви ознак. Запишіть.

Долина (яка?)

Джерело (яке?)

Кущі (які?)

2. Які звуки допомагають «почути» народження Дніпра? Підкресліть букви, що їх позначають. Обведіть порівняння.

Ніхто не знає і донині,
Коли у п'яті давніх літ
Струмок в болотяній долині
Уперше вихлюпнув на світ.
І, розливаючи озерце
Навкруг дзвінкого джерела,
Вода, мов кров з живого серця,
Уперше в травах потекла.

3. Складіть і запишіть 2-3 речення про життя Дніпра, спираючись на вірші Марії Пригари.

Handwriting practice area with a grid and a small illustration of a sailboat and seagulls at the bottom.

1. Назвіть одним словом.

Сніг, дощ, град —

Злість, радість, сум —

Чайка, крук, сова —

Дев'ять, нуль, три —

2. Прочитайте. Придумайте і запишіть назву тексту. Підкресліть речення, яких стосується ілюстрація. Обведіть назви країн. Усно поставте запитання до тексту.

Handwriting practice area with a dashed border for writing a title and questions.

Перші тлумачні словники з'явилися в Китаї дві тисячі років тому. А найдавніші словники знайшли на території сучасної Сирії. Ще чотири тисячі років тому там робили глиняні таблички зі списками слів.

Перший друкований український словник побачив світ близько чотирьохсот років тому в Києво-Печерському монастирі.

ОДНОЗНАЧНІ І БАГАТОЗНАЧНІ СЛОВА

1. Підкресліть багатозначні слова. Запишіть з ними словосполучення за зразком: *хвіст поїзда, хвіст лисиці.*

Олень, лінійка, зуб, сосна, дзвоник.

2. Використайте словникову статтю, щоб дізнатися, яке значення має виділене слово в кожному реченні. Напишіть номер значення в дужках після речення.

ЗЕМЛЯ, і

- Третя по порядку від Сонця велика планета.
- Грунт, який обробляється і використовується для вирощування рослин.
- Суша (на відміну від водяного простору).
- Країна, край, держава.

Нарешті моряки побачили **землю**. ()

Рідна **земля** сили додає. ()

Щедро родить українська **земля**. ()

Земля обертається навколо своєї осі і навколо Сонця. ()

3. Вгадайте слова.

Є у дитини, у дверей, у крісла. _____

Є у дитини, у гриба, у стола. _____

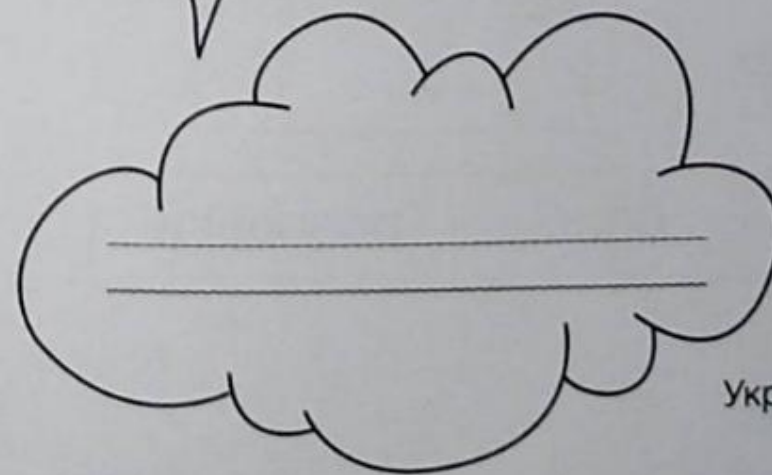
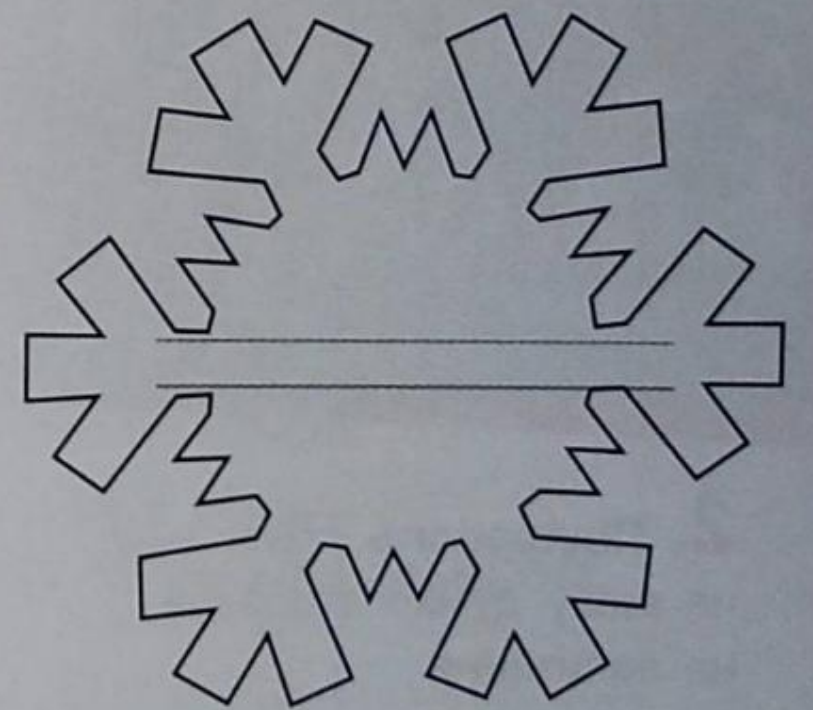
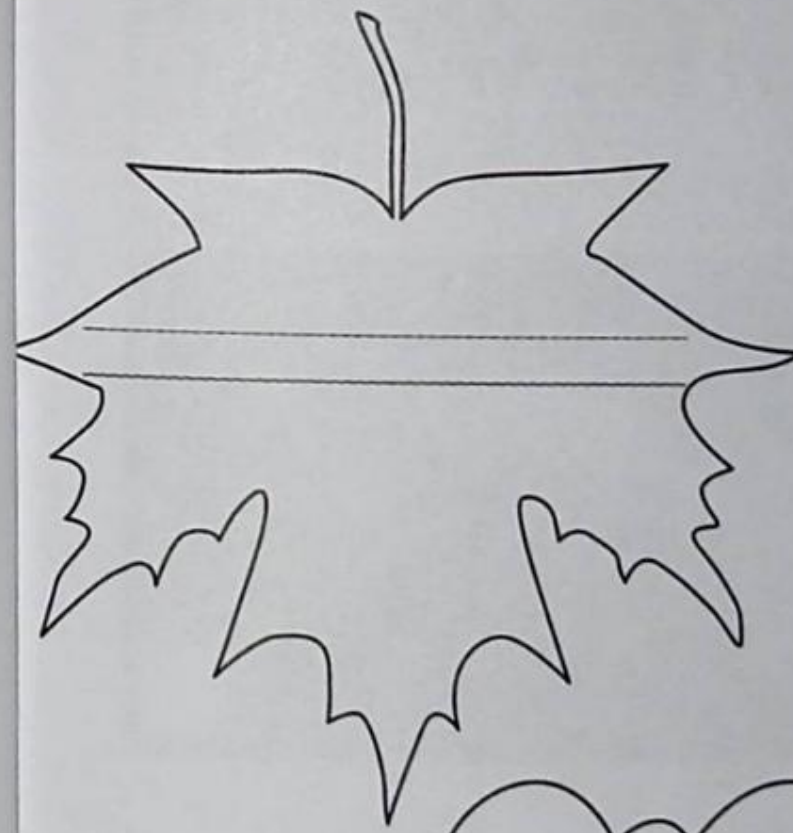
Є у дитини, у стільця, у дивана. _____

«ОСІННЯ ГРА». «ПЕРЕПЛУТАНКА»

1. Заповніть таблицю.

	Білка	Сонячний промінь
Спільне		
Відмінне		

2. На що, на вашу думку, схожі осінній листок, сніжинка, хмара? Запишіть у малюнках.

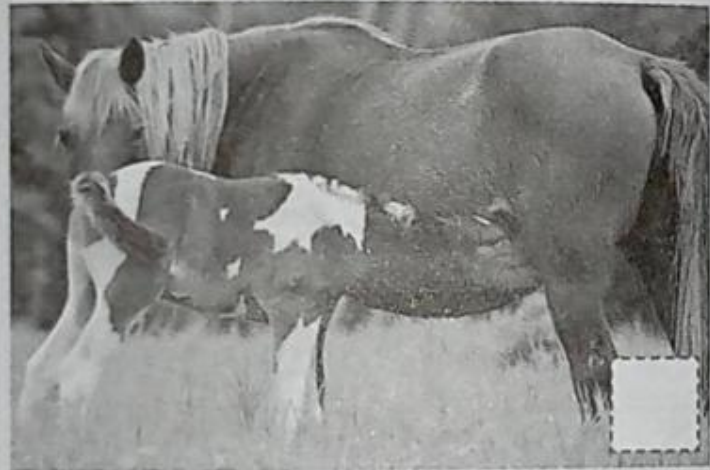
ЯК ЗОБРАЖЕННЯ ДОПОМАГАЮТЬ ЗРОЗУМІТИ ТЕКСТ

1. Прочитайте текст. Напишіть назву. Пронумеруйте зображення, щоб вони відповідали тексту.

Коні — ссавці. Вони стадні тварини. Зазвичай живуть у великих сімейних групах, що займають великі території. Коні швидкі, вправні бігуни.

Коні належать до травоядних тварин. Їдять здебільшого овес, сіно, соломку, яблука й моркву.

Лоша народжується зрячим і через кілька хвилин може стояти і ходити. Воно смокче молоко 4–6 місяців. За кілька тижнів воно може їсти траву.

2. Підкресліть правильну, на вашу думку, відповідь на запитання.

Скільки абзаців у тексті?

2 3 4

Якого типу цей текст?

опис розповідь

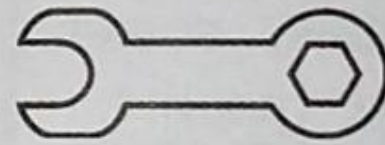
ПРЯМЕ І ПЕРЕНОСНЕ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА. ОМОНІМИ

1. З'єднайте за зразком. Усно поясніть значення виділених слів.

горіли зорі	пряме значення	швидка думка
крапля надії		крапля дощу
швидка течія	переносне значення	гірський потік
горіли дрова		людський потік

2. Підпишіть малюнки. Поставте наголоси в підписах, скориставшись орфографічним словником. Які ще значення може мати слово, яке ви дописали? Намалюйте свій приклад.

Гайковий

Скрипковий

3. Підкресліть слова, вжиті в переносному значенні. Придумайте речення, у яких би ці слова вживалися в прямому значенні. Одне речення запишіть.

- Граються білки з променем-зайчиком.
- Ми – куці, золоті у нас плащі на дощі.
- Далеко в горах, за лісами хатиночка привітна.

ОМОНІМИ

1. Підкресліть омоніми у віршах Ігоря Січовика. Усно **поясніть** їхнє значення.

Їжачиха сину шила
Чобітки без голки й шила.

У кущах є трохи м'яти,
Тож її не можна м'яти.

2. Відгадайте омоніми за визначеннями. **Запишіть**. У дужках **зазначте** запитання, на яке відповідає слово.

Дуже подрібнена земля, що відкладається на дні рік, озер, морів.

Свійська тварина, гібрид коня та осла.

Влаштувати гніздо.

Видавати протяжні, жалібні звуки (про собак, вовків та деяких інших тварин).

3. Прочитайте. Придумайте і запишіть приклади до словникових статей за зразком.

бал¹, а. 1. Одиниця вимірювання сили якого-небудь природного явища (вітру, землетрусу і т. ін.). *Шторм – це вітер силою 9 балів (20—24 м/сек.).* 2. Виражена цифрою оцінка знань, успіхів у спортивних змаганнях.

бал², у. Великий вечір з танцями.

«СОВА, ЯКА ХОТІЛА СТАТИ ЖАЙВОРОНКОМ»

1. Прочитайте визначення. **Доберіть** відповідне слово/словосполучення з рамки.

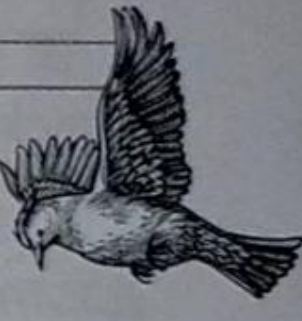
добігати кінця узлісся агресія вдосвіта

Дуже рано, перед світанком. _____

Смуга край лісу. _____

Напад, вороже ставлення. _____

Закінчуватися. _____

2. Порівняйте Сову і Жайворонка. **Заповніть** таблицю.

Сова	Жайворонок
прокидалася надвечір	прокидався вдосвіта
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

1. Прочитайте текст. Це опис чи розповідь? **Доберіть** заголовок. **Підкресліть** антоніми в кожній парі речень. Потім **впишіть** їх парами.

1. Я пам'ятаю, як уперше врятував тварину. Тоді я не знав, що це не востаннє — і я присвячу частину свого життя порятунку тварин.

2. Мій сусід загубив цуценя. Я знайшов його наступного дня.

3. Цуценя не змогло забігти дуже далеко. Воно було зовсім близько, біля парку за моїм будинком.

4. Маля тряслося від холоду. У нього ще не віросло достатньо шерсті, щоб зберегти тепло.

5. Я присів, щоб обережно взяти цуценя. Потім встав і відніс його додому.

1. Прочитайте статтю зі словника синонімів.

АКУРАТНИЙ

- (чисто, дбайливо вбраний, прибраний; який стежить за зовнішнім виглядом, чистотою житла тощо) охайний, чепурний, чистий;
- (який уважно виконує щось, чесно ставиться до своїх обов'язків) старанний, пильний, сумлінний;
- (який суворо дотримується встановленого порядку, певних строків тощо) точний, пунктуальний;
- (з дотриманням правил безпечної праці) обережний.

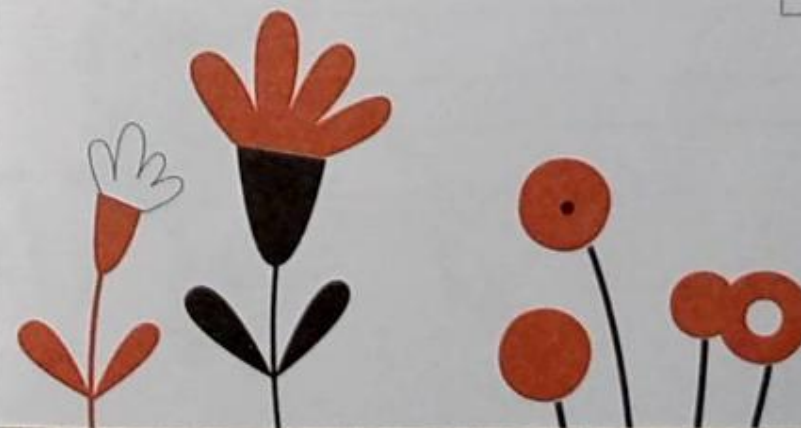
2. Доберіть слова, що близькі за значенням до виділених, використовуючи статтю зі словника.

1. Усі учні **акуратно** виконали завдання.

2. Вчителька попросила, щоб ми були **акуратними**, коли робимо досліди.

3. На вікнах у кухні — **акуратні** фіранки.

4. У дівчат **акуратні** зачіски.

«ГИДКЕ КАЧЕННЯ»

1. Уявіть, що ви можете переробити уривок з казки «Гидке каченя», який ви прочитали. Що б ви змінили? Що залишили б незмінним? А що б додали? **Запишіть.**

Змінили б

Залишили б незмінним

Додали б

ПЕРЕВІРЯЄМО, ЩО ВМІЄМО І ЗНАЄМО

1. Підкресліть словосполучення, у яких виділені слова вжито в прямому значенні.

Срібний голос, срібний ніж, срібне волосся.

Весела дівчина, веселе літо, веселі сніжинки.

Сумує ліс, сумує мама, сумує небо.

2. Обведіть слова, які мають кілька значень.

Калина, лінійка, дятел, важкий, вушко, чорнобривці.

3. Із одним багатозначним словом (завдання 2) складіть і запишіть два речення, щоб це слово вживалося в різних значеннях.

4. Заповніть таблицю.

	Синонім	Антонім
друг		
холод		
сміливий		
спекотний		
швидко		

Навчальне видання

ЩЕНКО Олена Леонідівна
ШЕВЧУК Лариса Володимирівна

**РОБОЧИЙ ЗОШИТ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЧИТАННЯ**
2 клас

(у двох частинах)

до підручника «Українська мова та читання»
для 2 класу закладів загальної середньої освіти
(О. Л. Іщенко, С. П. Логачевська)

Частина перша

Відповідальна за видання *О. О. Бородіна*

Ілюстрації використано згідно з умовами
стандартної ліцензії shutterstock.com

Підп. до друку 05.04.2021. Формат 70x100/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 5,2.
Вид. код Л1088У. Наклад 6000 пр. Зам. № 47-5

Видавництво «Літера ЛТД»
Україна, 03057, м. Київ, вул. Нестерова, 3, оф. 508.
Тел. для довідок: (044) 456-40-21.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6901 від 10.09.2019.

Віддруковано в ТОВ «СТЕАМ».
Україна, 61003, м. Харків, вул. Університетська, 9, кв. 17.
Свідоцтво про реєстрацію ДК № 6132 від 11.04.2018 р.

З питань реалізації звертатися за телефонами:
+38 (067) 381-82-18; +38 (067) 361-87-67; +38 (067) 361-87-07.
www.litera-ltd.com.ua